

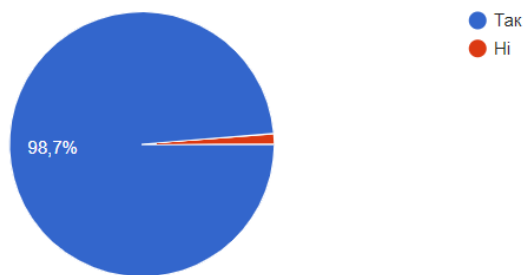
Звіт
про опитування здобувачів вищої освіти
Дунайського інституту водного транспорту Державного університету
інфраструктури та технологій, які навчаються за освітньо-професійною
програмою «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів
автоматики», щодо можливості формування індивідуальних освітніх
траєкторій здобувачів вищої освіти та втілення ідеї студентоцентризму в
освітній процес Дунайського інституту водного транспорту
Державного університету інфраструктури та технологій

Згідно з розпорядженням проректора з науково-педагогічної роботи Державного університету інфраструктури та технологій №43/09-13 від 31.10.2022 у період з 01 по 30 грудня 2022 року в Дунайському інституті водного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій було проведено анонімне опитування здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматичної», щодо можливості формування індивідуальних освітніх траєкторій (далі – ІОТ) та втілення ідеї студентоцентризму в освітній процес. Сьогодні саме ідея студентоцентризму проголошується як одне з головних гасел реформи вищої освіти. Нове інформаційне суспільство докорінно змінило ситуацію у сфері європейської вищої освіти. Така зміна обумовила необхідність переосмислення традиційних форм організації навчального процесу та практики комунікації між викладачем та здобувачем. Сталою тенденцією є зменшення ролі традиційних лекційно-практичних занять та збільшення значення індивідуальної комунікації між викладачем та здобувачем. В такій комунікації викладач має орієнтуватися на запити та можливості конкретного здобувача.

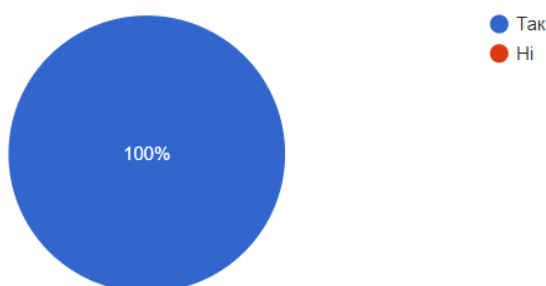
Дане опитування є формою участі здобувачів в системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу студентоцентричного навчання в Дунайському інституті водного транспорту. Опитування проводилося з використанням дистанційних технологій шляхом застосування електронних анкет (за допомогою Google форм). Здобувачів проінформували, що опитування є дуже важливою складовою процесу оцінювання якості викладання та сприяє поліпшенню організації освітнього процесу. Також було наголошено на забезпеченні анонімності процесу анкетування.

Результати опитування здобувачів освіти були відображені у відсотковому значенні відповідно до кількості респондентів, що надали відповідь на те чи інше питання в анкеті. В опитуванні взяли участь 77 здобувачів освіти, які навчаються за вказаною освітньо-професійною програмою. Високі показники участі здобувачів вищої освіти в опитуванні дозволяють інтерпретувати кількісні та якісні дані та зробити попередні висновки.

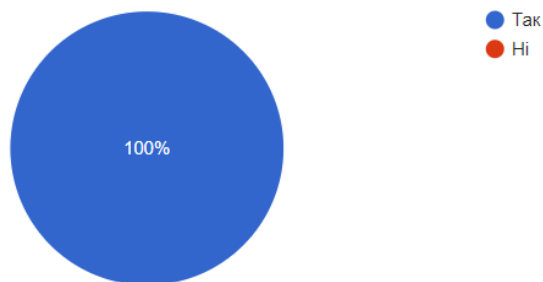
На запитання «Чи маєте Ви можливість вільно обирати освітні компоненти?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

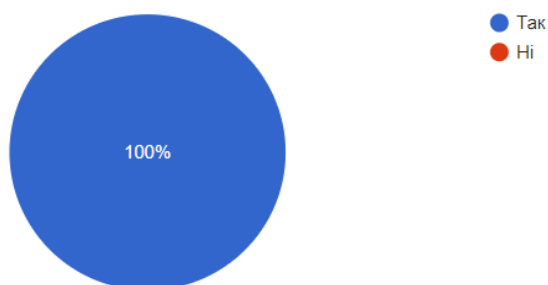
На запитання «Чи інформують Вас про перелік освітніх компонентів, які пропонують Вам обирати?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

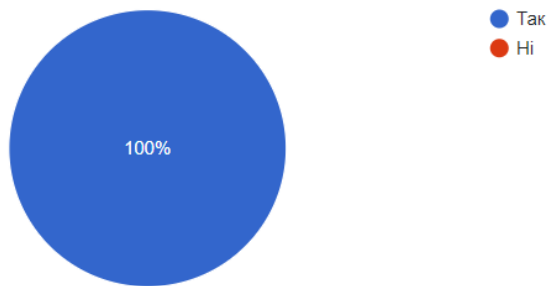
На запитання «Чи проводять викладачі презентації освітніх компонентів вільного вибору?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

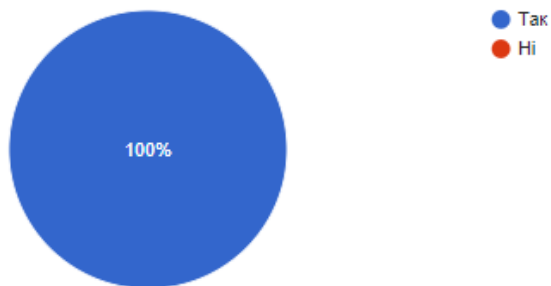
На запитання «Чи подобається Вам система вибору освітніх компонентів?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

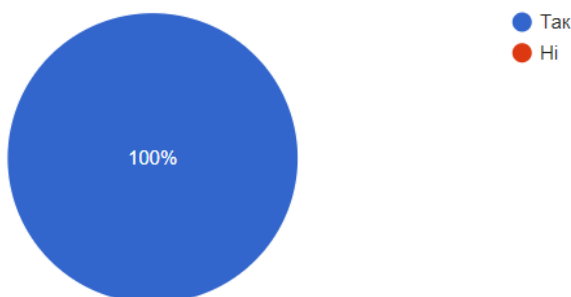
На запитання «Чи вважаєте ви дієвою процедуру вибору освітніх компонентів?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

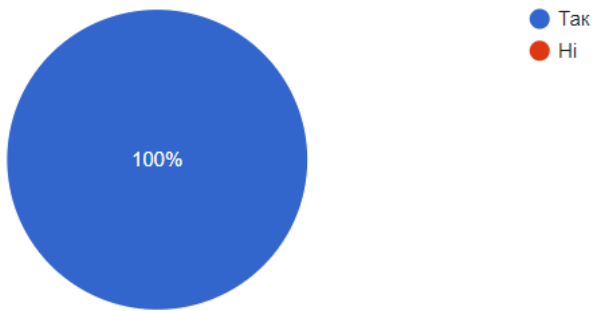
На запитання «Чи маєте Ви можливість ознайомитися із робочими програмами освітніх компонентів або силабусами?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

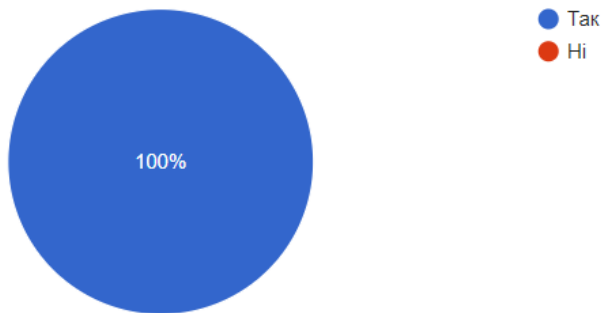
На запитання «Чи сформовано у Вас індивідуальний навчальний план?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

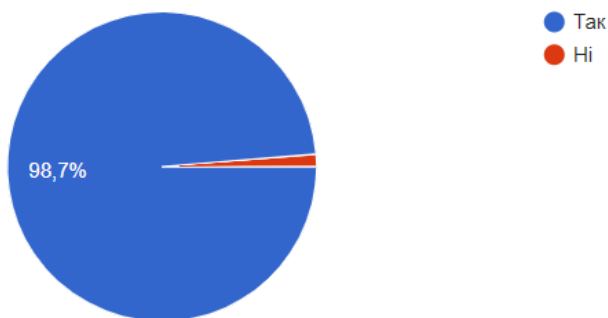
На запитання «Чи маєте Ви можливість ознайомитися з програмами практик?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

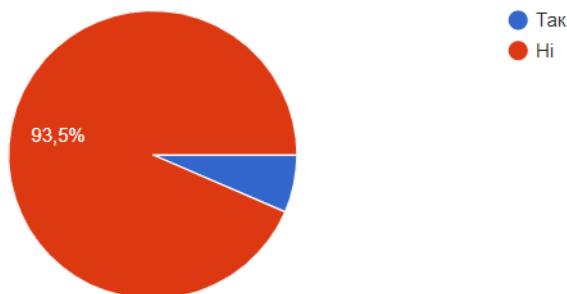
На запитання «Чи практична підготовка дозволяє Вам отримати необхідні компетентності для здобуття професійних якостей?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

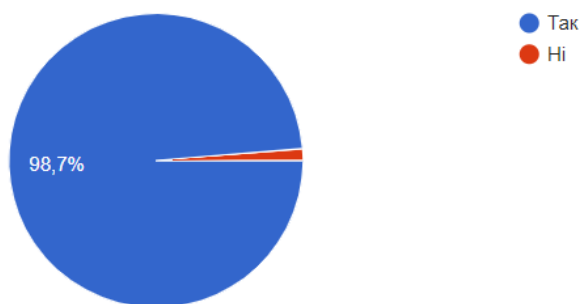
На запитання «Чи вистачає Вам часу на самостійну роботу?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

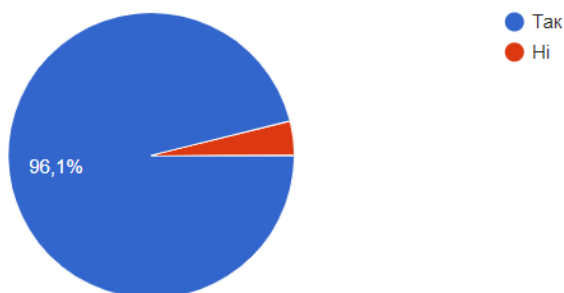
На запитання «Чи відчуваєте Ви перевантаження?» 93,5% респондентів обрали відповідь «ні», решта респондентів – 6,5% – обрали відповідь «так».

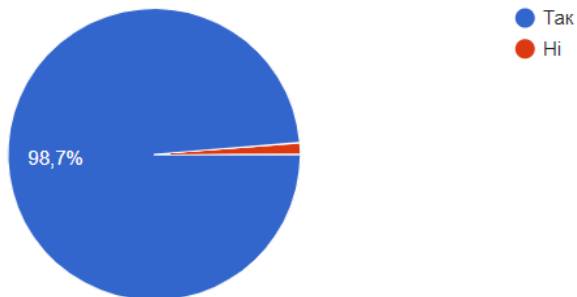
На запитання «Чи навчання за освітньо-професійною програмою сприяє набуттю соціальних навичок (soft skills)?» 93,5% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

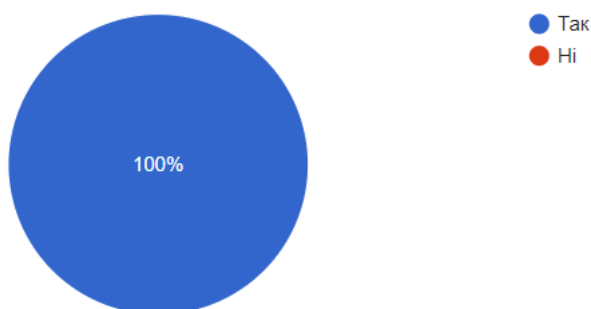
На запитання «Чи влаштовують Вас форми та методи навчання?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

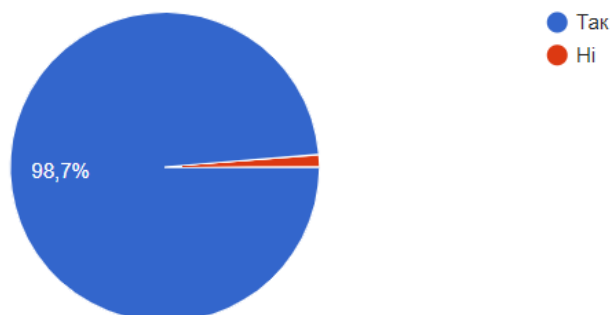
На запитання «Чи реалізується студентоцентризований підхід при реалізації освітньо-професійної програми, за якою Ви навчаєтесь?» 96,1% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

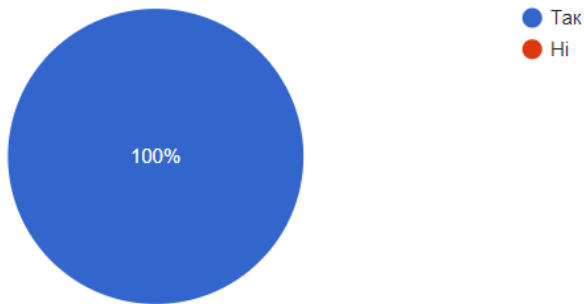
На запитання «Чи програми вступних екзаменів враховують особливості освітньо-професійної програми?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

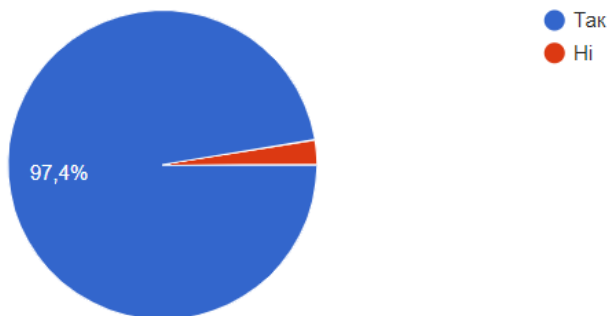
На запитання «Чи маєте Ви доступ до інформації про цілі, зміст та очікувані результати навчання, форми контрольних заходів та критерії оцінювання у межах освітніх компонентів освітньо-професійної програми перед вступом на цю програму?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

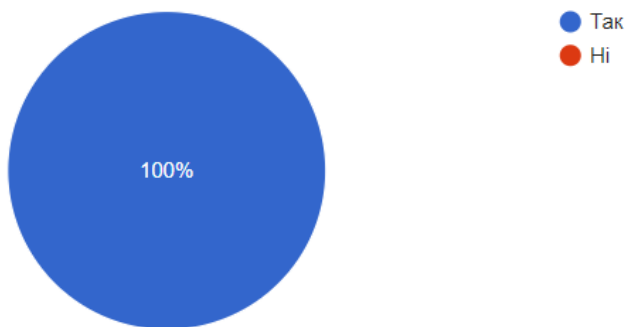
На запитання «Чи влаштовує Вас така форма інформування?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

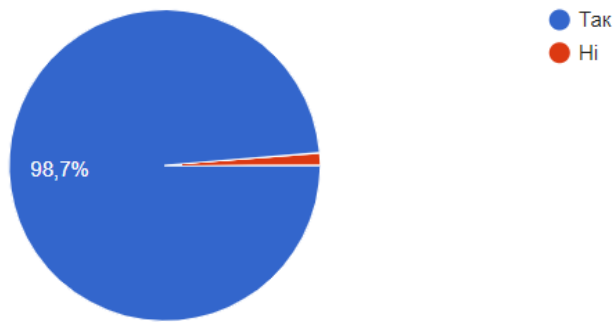
На запитання «Чи зрозумілі Вам критерії оцінювання Ваших навчальних досягнень?» 97,4% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

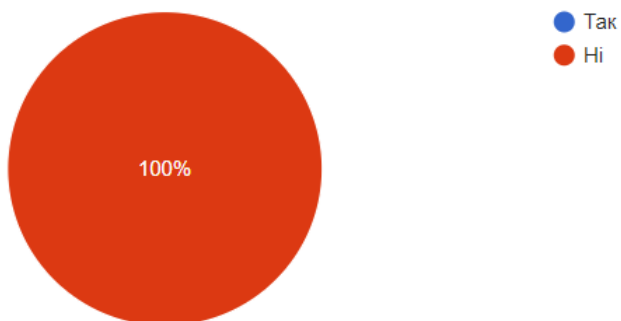
На запитання «Чи досягається прозорість проведення контрольних заходів на освітньо-професійній програмі?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

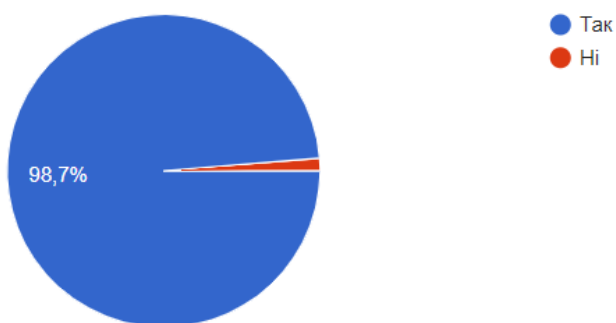
На запитання «Чи об'єктивними та неупередженими є екзаменатори під час контрольних заходів?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

На запитання «Чи у Вас були випадки конфліктів з викладачем під час контрольних заходів?» 100% респондентів обрали відповідь «ні».

На запитання «Чи маєте Ви можливість оскаржити результати контрольних заходів?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

На запитання «Чи ознайомлені Ви з кодексом академічної доброчесності ДУІТ та іншими матеріалами, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, які розміщені на сайті ДІВТ ДУІТ?»

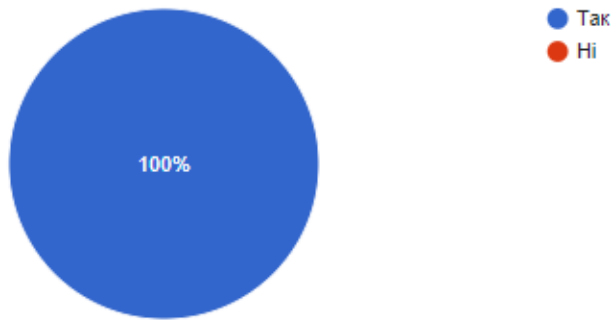
100%

респондентів

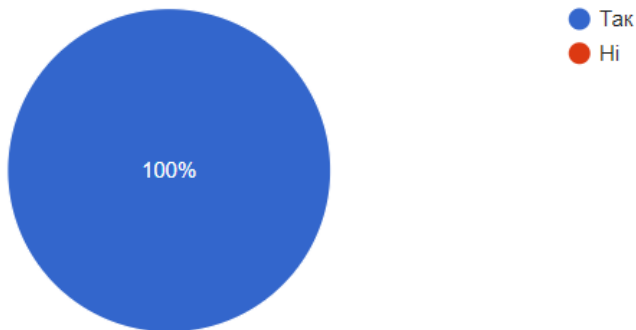
обрали

відповідь

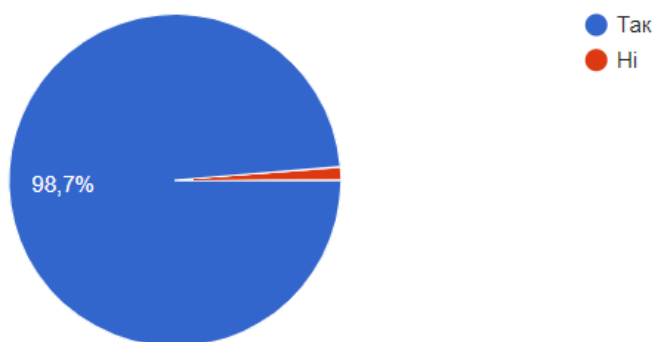
«так».

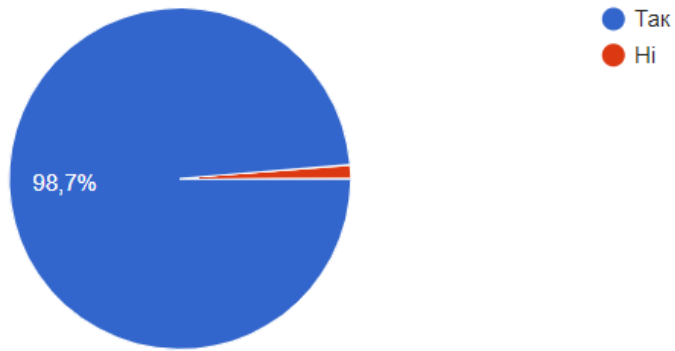
На запитання «Чи дотримуєтеся Ви академічної доброчесності під час написання науково-дослідних завдань/ курсових робіт?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

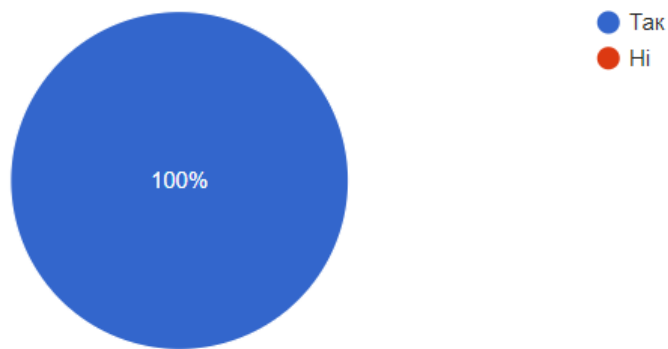
На запитання «Чи відомі Вам види реакції ДІВТ ДУІТ на порушення академічної доброчесності?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

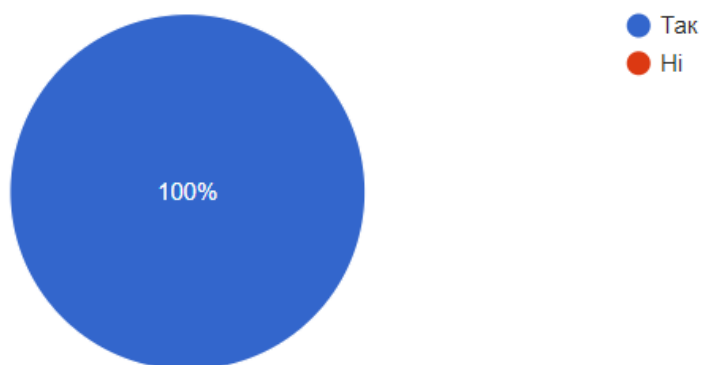
На запитання «Чи залучилася професіонали-практики, експерти та представники роботодавців до викладання та організації освітнього-процесу за освітньо-професійною програмою?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

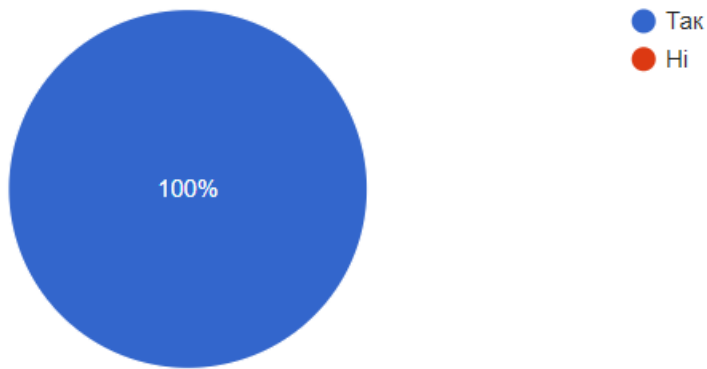
На запитання «Чи подобаються Вам ініціативи ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

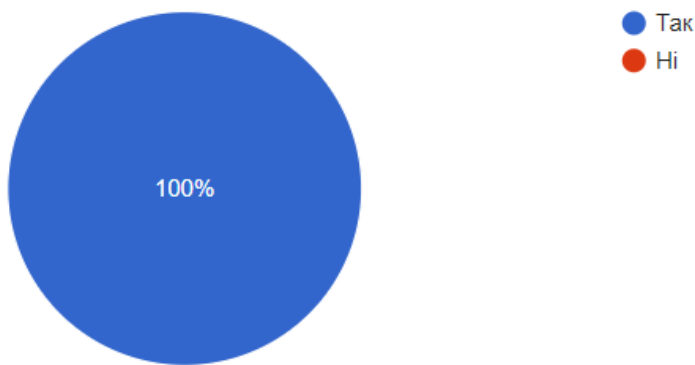
На запитання «Чи цікавилися Вашою думкою щодо Ваших потреб та інтересів, реалізація яких сприяла б удосконаленню освітнього середовища?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

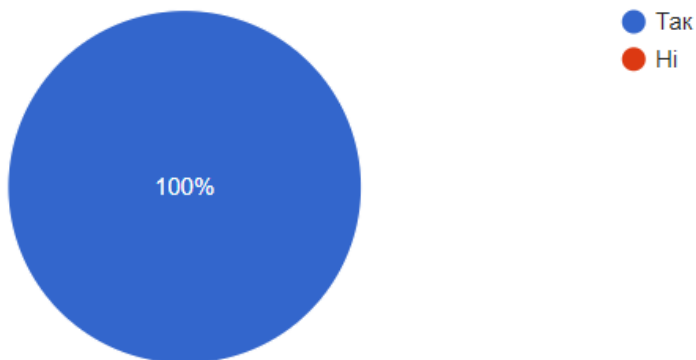
На запитання «Чи вживаються заходи безпеки та безпечності Вашого життя та здоров'я під час навчання у ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

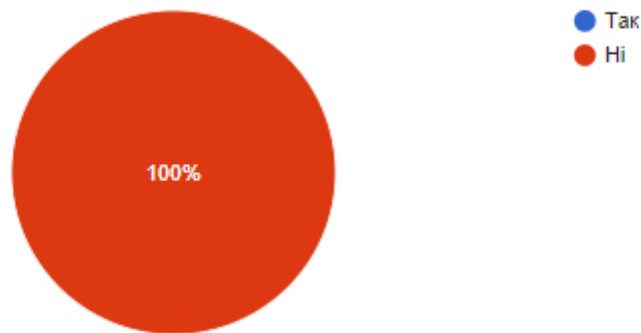
На запитання «Чи проводилися інструктажі безпеки та безпечності Вашого життя та здоров'я під час навчання у ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

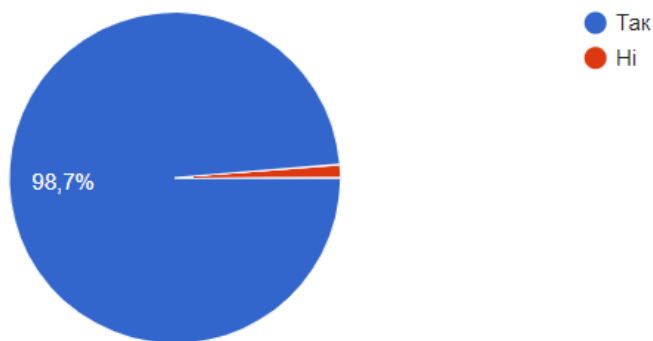
На запитання «Чи задоволені Ви механізмами освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти у ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

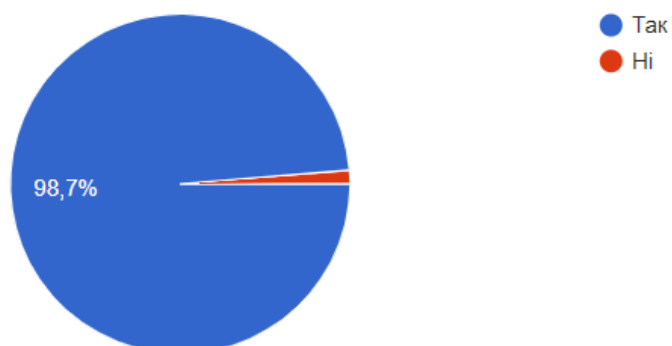
На запитання «Чи стикалися Ви з випадками корупції в межах навчання за обраною освітньо-професійною програмою?» 100% респондентів обрали відповідь «ні».

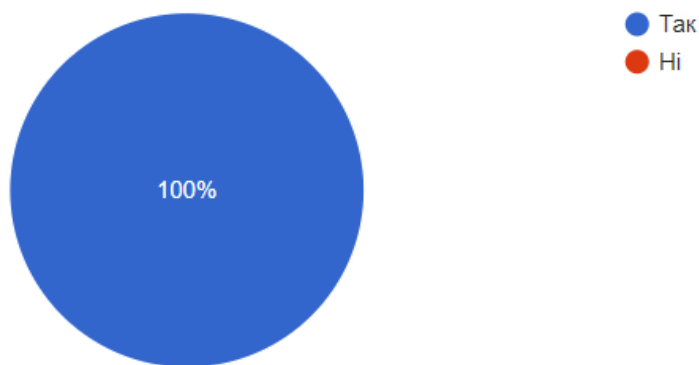
На запитання «Чи відома Вам політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій у ДІВТ ДУІТ?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

На запитання «Чи залучали Вас до процедури періодичного перегляду освітньо-професійної програми та інших процедур забезпечення якості?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів – 1,3% – обрали відповідь «ні».

На запитання «Чи залучали Вас до процедур внутрішнього забезпечення якості освітньо-професійної програми?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

Аналіз результатів опитування дозволив дійти наступних висновків. Дунайський інститут водного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій забезпечує реалізацію здобувачами вищої освіти права на особистий вибір освітніх компонентів, передбаченого Законом України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62). Вибір здобувачем вищої освіти освітніх компонентів в обсязі, що складає не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для поглиблення професійних знань в межах обраної освітньо-професійної програми та здобуття додаткових спеціальних професійних компетентностей, розширення або поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями. Здобувачі вищої освіти ДІВТ (100% опитаних) вважають процедуру вибору освітніх компонентів дієвою, оскільки це забезпечено такими підставами, як високий рівень поінформованості про перелік освітніх компонентів, які пропонуються для вибору (100%), проведення викладачами презентацій освітніх компонентів вільного вибору (100%), абсолютно всі здобувачі вищої освіти (100%) мають можливість ознайомитися із силабусами освітніх компонентів вільного вибору. Все вищезазначене дало можливість 98% здобувачів вважати свій індивідуальний навчальний план сформованим.

Наступна частина проаналізованих відповідей здобувачів вищої освіти на питання анкети дає підстави стверджувати, що для забезпечення студентоцентрованого навчання в інституті створюються умови тісного зв'язку між теорією та практикою. Так, 100% опитаних вважають, що програми вступних екзаменів враховують особливості освітньо-професійної програми, 100% опитаних мають можливість ознайомитися з програмами практик, абсолютно всі здобувачі вищої освіти (100%) задоволені тим, що практична підготовка дозволяє їм отримати необхідні компетентності для здобуття професійних якостей. Здобувачі вищої освіти (98,7%) позитивно оцінили залучення до проведення занять та організації освітнього-процесу за освітньо-професійною програмою професіоналів практиків, експертів, представників роботодавців та співпрацю інституту зі стейкхолдерами.

Задля забезпечення прозорості та об'єктивності процесу оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, підвищення рівня мотивації та

активізації діяльності здобувачів, забезпечення якості провадження освітньої діяльності науково-педагогічні працівники всіх кафедр ДІВТ ДУІТ акцентують увагу здобувачів на інструментах оцінювання, які повинні бути зрозумілими всім суб'єктам освітнього процесу. Стандарти й рекомендації щодо забезпечення якості на європейському освітньому просторі (ESG) передбачають, що оцінювання навчальних досягнень здобувачів будуються на принципах об'єктивності визначення міри досягнення запланованих результатів навчання, використання чітких й оприлюднених критеріїв виставлення оцінок, здійснення адміністративних перевірок точності проведення виписаних процедур. Ефективне оцінювання навчальних досягнень здобувачів повинно бути чітким, зрозумілим, чесним і об'єктивним, вчасним, з обов'язковим зворотнім зв'язком, регулярним і відкритим. Кожен викладач повинен мати свій набір інструментів (методів, форм, завдань) оцінювання (відповідно до специфіки навчальної дисципліни) з розробленими до кожного з них чіткими критеріями (процедурами, вимогами, модельними відповідями) оцінювання. Оцінювання повинно мати системний характер, бо лише в такому разі вплив його буде стійким. Важливо використовувати різні форми (завдання), чергувати, варіювати їх – це мотивує, стимулює зацікавлює і водночас мобілізує здобувачів, мати інструментарій – чіткі і зрозумілі критерії оцінювання, з якими повинні бути ознайомлені всі учасники освітнього процесу, постійно переглядати способи оцінювання, орієнтуючись на їх поліпшення. Систематичне удосконалення системи ефективного оцінювання та формування чітких процедур оцінювання визначило високий рівень оцінки опитуваних (98,7-100%) щодо вищезазначених питань.

Важливим напрямом анкетування було вивчення питання ознайомленості здобувачів вищої освіти з кодексом академічної доброчесності ДУІТ та іншими матеріалами, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, які розміщені на сайті ДУІТ. Всі (100%) опитувані відповіли, що ознайомлені з кодексом академічної доброчесності ДУІТ, 100% здобувачів вищої освіти дотримуються академічної доброчесності під час написання науково-дослідних завдань/курскових робіт, а 98,7% обізнані про види реакції адміністрації, науково-педагогічних працівників ДІВТ ДУІТ на порушення академічної доброчесності. Всі опитувані (100%) запевняють, що не стикалися з випадками корупції в межах навчання за обраною освітньо-професійною програмою.

Війна та її наслідки негативно позначаються на психологічному стані. Зараз ми переживаємо збільшення ракетних обстрілів, відключення світла, води, опалення, Інтернету. З урахуванням викликів часу науково-педагогічні працівники застосували адаптивні механізми при формуванні завдань для самостійної роботи, тому на питання «Чи відчуваєте Ви перевантаження?» 93,5% опитуваних обрали відповідь «ні».

Освітній процес у ДІВТ ДУІТ триває незалежно від наявності електропостачання або тепла. Навіть при відсутності світла ми застосовуємо модель асиміляції синхронного та асинхронного навчання. Навчальна діяльність здобувачів освіти в дистанційному режимі передбачає інтенсивну

самостійну роботу. Уміння вчитися – одна з базових і ключових компетентностей, яку формує майбутній фахівець під час навчання. Два роки карантинних обмежень та повномасштабна війна з майже тотальною «дистанційкою» оголили проблему з розвитком цієї компетентності. Але науково-педагогічні працівники ДІВТ ДУІТ намагаються формувати критичне мислення здобувачів, розуміння необхідності самостійно працювати. Результати дослідження підтвердили достатньо високий рівень уміння планувати й організовувати свою роботу, розподіляти час. Так, на питання «Чи вистачає Вам часу на самостійну роботу?» 98,7% опитуваних обрали відповідь «так».

ДІВТ ДУІТ активно підтримує професійний та особистісний розвиток здобувачів вищої освіти та визнає розвиток soft skills запорукою успішної та продуктивної професійної діяльності моряків, має власну політику щодо розвитку soft skills у всіх учасників освітнього процесу через систему особистісного розвитку. Ця політика також зумовлює співпрацю з роботодавцями та випускниками, впливає на репутаційний капітал навчального закладу. Для здобувачів освіти передбачені різновекторні можливості розвитку soft skills. Як наслідок, 98,7% респондентів зазначили, що навчання за освітньо-професійною програмою сприяє набуттю соціальних навичок (soft skills).

Позитивним моментом аналізу відповідей на питання анкети вважаємо висновок про активну інформаційну роботу інституту в напрямку ознайомлення майбутніх здобувачів вищої освіти з інформацією про цілі, зміст та очікувані результати навчання, форми контрольних заходів та критерії оцінювання у межах освітніх компонентів освітньо-професійної програми перед вступом на обрану програму. Результатом такої роботи є 98,7% обізнаних з такою інформацією учасників анкетування. Тому цілком природно, що і під час навчання 98,7% здобувачів вищої освіти залучається до процедури періодичного перегляду та внутрішнього забезпечення якості освітньо-професійної програми.

Беручи до уваги результати опитування та з метою створення умов для покращення можливостей формування ІОТ здобувачів вищої освіти та втілення ідеї студентоцентризму в освітній процес ДІВТ ДУІТ пропонуємо:

- продовжити процедуру імплементації європейських стандартів для внутрішнього забезпечення якості у вищій освіті «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG), що передбачає розгляд науково-педагогічними працівниками у контексті власного розвитку стандартів як загальних принципів та адаптацію їх до вимог освітньо-професійної програми та різних форм навчання;

- продовжити цілеспрямований процес залучення всіх учасників освітнього процесу, зовнішніх стейкхолдерів до процесів забезпечення якості;

- забезпечувати академічну цілісність і свободу та перешкоджати корупційним процесам в академічній сфері, захищати від нетолерантності й дискримінації щодо здобувачів освіти;

– враховувати різноманітність здобувачів та їхні потреби під час організації освітнього процесу (особливо в умовах воєнного стану та складних умов навчання, пов'язаних з енергетичними проблемами у регіоні та державі);

– використовувати різні форми та методи навчання, які надають можливість для асиміляції синхронного та асинхронного навчання;

– підтримувати вміння здобувачів самостійно вчитися, забезпечувати адекватний супровід здобувачів під час реалізації його ІОТ та підтримку з боку викладачів;

– застосовувати способи та призначати бали у спосіб, який дає можливість здобувачам отримати фідбек-зворотній зв'язок;

– розширити блок цільових опитувань здобувачів, тематично спрямованих на конкретну проблему наскрізь усіх освітніх компонентів освітньо-професійної програми з метою підвищення якісного аналізу змісту програми;

– переглянути систему превентивних заходів проти академічної недобросовісності, цькування та корупції (особливо в умовах дистанційного навчання, воєнного стану та енергетичної кризи в країні);

– з огляду на те, що певна частина здобувачів вищої освіти визнає нестачу часу на самостійну роботу та відчуває перевантаження, рекомендувати в процесі навчання кураторам академічних груп провести кураторські години, під час яких розкрити механізми та шляхи підвищення працездатності, а також організації відпочинку та ін. Науково-педагогічним працівникам переглянути види і форми організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з метою оптимального зменшення навантаження при виконанні самостійної роботи.

Результати та рекомендації, отримані після проведеного анкетування, довести до відома завідувачів кафедр, гаранта освітньо-професійної програми та Вченої ради Дунайського інституту водного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій.

Директор ДІВТ ДУІТ

Олена ДАКІ

Голова Ради з якості вищої
освіти ДІВТ ДУІТ

Олена БАЙРАМОВА